

II. pilier - starobné dôchodkové sporenie

Starobné dôchodkové sporenie predstavuje **kapitalizačný**, tzv. II. pilier dôchodkového systému, ktorý je príspevkovo definovaný. To znamená, že výška dôchodkovej dávky bude závisieť od zaplatených príspevkov do II. piliera a ich zhodnotenia. Finančné prostriedky sporiteľov spravujú **dôchodkové správcovské spoločnosti (DSS)**.

Starobné dôchodkové sporenie má spolu s dôchodkovým poistením (I. pilierom) **zabezpečiť sporiteľovi príjem v starobe** a pozostalým v prípade jeho úmrtia.

Aj keď je **vstup** do druhého piliera pre osoby mladšie ako 35 rokov **dobrovoľný**, po vstupe do tohto piliera sa starobné dôchodkové sporenie stáva povinné a spolu s prvým pilierom **tvorí základný systém dôchodkového zabezpečenia**. Ak vstúpite do II. piliera, povinné odvody na dôchodkové poistenie v celkovej výške 18 % sa rozdelia na dve časti tak, ako sa uvádza v časti Príspevky na starobné dôchodkové sporenie.

Sporiteľ, ktorý sa rozhodne pre sporenie v II. pilieri tak bude poberať **dôchodok z dvoch zdrojov**. Prvým bude primerane **krátený dôchodok z I. piliera**, ktorý vypláca Sociálna poisťovňa a druhým bude **dôchodok z II. piliera**, ktorého výška bude závisieť od zaplatených príspevkov ako aj ich zhodnotenia a od zvoleného spôsobu poberania dôchodku zo starobného dôchodkového sporenia.

Starobné dôchodkové sporenie pozostáva z dvoch základných fáz:

- sporiacej fázy** - v ktorej sa časť povinných odvodov sporiteľa odvádza na jeho osobný dôchodkový účet spravovaný vybranou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou. V tejto fáze starobného dôchodkového sporenia si okrem DSS môže sporiteľ slobodne vyberať aj dôchodkové fondy, v ktorých chce svoje príspevky zhodnocovať. Sporiteľ má v tejto fáze možnosť odvádzať si aj dobrovoľné príspevky na starobné dôchodkové sporenie.
- výplatnej fázy** - v tejto fáze sa sporiteľovi zo zhodnotených príspevkov vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok a pozostalým sa môže vyplácať pozostalostný dôchodok. Podľa zvolenej formy výplaty dôchodku z II. piliera, poberateľovi jeho dôchodok vypláca ním vybraná poisťovňa (doživotný a dočasný dôchodok) alebo DSS (programový výber).

Ďalšie informácie o **sporiacej fáze** :

Vstup do II. piliera

Osoby, ktoré boli aspoň raz dôchodkovo poistené (I. pilier), **sa môžu rozhodnúť pre vstup do II. piliera do dovŕšenia veku 35 rokov**. Po vstupe do II. piliera už z neho nie je možné vystúpiť.

Sociálna poisťovňa je povinná do 180 dní od vzniku prvej účasti na dôchodkovom poistení, vzniknutej po 31. decembri 2012, písomne informovať dotknutú osobu (tzv. „prvopoistenca“) o jej práve na uzatvorenie zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie **sa delia na povinné a dobrovoľné**.

Výber povinných príspevkov je centralizovaný a realizuje sa prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie - Sociálnej poisťovne, ktorá je povinná postúpiť ich sporiteľovej DSS, ktorá ich v podobe dôchodkových jednotiek pripíše na osobné dôchodkové účty sporiteľov v dôchodkových fondoch. Celková výška odvodov na starobné zabezpečenie, to znamená do I. aj II. piliera, je 18% z vymeriavacieho základu. Od roku 2017 sa sadzba povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie každoročne zvyšuje o 0,25 %. Zároveň sa v danom období adekvátne znižuje výška odvodov na zabezpečenie z I. piliera.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	od roku 2024
Sadzba povinných príspevkov do II. piliera	4,25 %	4,5 %	4,75 %	5 %	5,25 %	5,5 %	5,75 %	6 %
Sadzba poistného na starobné poistenie (I. pilier)	13,75 %	13,5 %	13,25 %	13 %	12,75 %	12,5 %	12,25 %	12 %
Celková výška odvodov	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %

Sporitelia majú v II. pilieri **možnosť platiť si aj dobrovoľné príspevky** na starobné dôchodkové sporenie. Ich výška nie je obmedzená. Daňová výhoda súvisiaca s platením dobrovoľných príspevkov skončila v roku 2016.

Postupný presun majetku sporiteľa do konzervatívnych dlhopisových fondov začínajúci od 52 rokov veku sporiteľa sa vzťahuje iba na majetok tvorený z povinných príspevkov. **Majetok zodpovedajúci dobrovoľným príspevkom sporiteľ môže investovať neobmedzene do akéhokoľvek dôchodkového fondu** spravovaného DSS bez ohľadu na jeho vek.

Dôchodkové správcovské spoločnosti

V súčasnosti na Slovensku pôsobí 5 dôchodkových správcovských spoločností:

- Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.
- DSS Poštovej banky d.s.s., a.s.
- NN dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. (v roku 2019 sa zlúčila s AEGON d.s.s., a.s.)
- UNIQA d.s.s., a.s. (do 14.1.2021 AXA d.s.s., a.s.)
- VÚB Generali d.s.s., a.s.

Dôchodkové fondy

Dôchodkové správcovské spoločnosti **povinne spravujú jeden dlhopisový garantovaný dôchodkový fond** (peňažné a dlhopisové investície) a **jeden akciový negarantovaný dôchodkový fond** (investičné stratégie spojené s investovaním do širokej škály nástrojov vrátane akcií).

Ďalej môžu vytvárať aj dôchodkové fondy so špecifickými investičnými stratégiami.

Pri rozhodovaní o voľbe konkrétnych dôchodkových fondov by sporiteľ mal brať do úvahy, že starobné dôchodkové sporenie je spojené s dlhodobým sporením a dlhodobým investovaním, čomu by mal prispôbiť aj svoju vlastnú **investičnú stratégiu**. Vzhľadom na pomerne dlhé obdobie sporenia u mladších sporiteľov môže byť krátkodobá strata spôsobená investovaním do rizikovejších aktív, ako sú napríklad rôzne druhy akcií, v budúcnosti vyvážená podstatne vyšším výnosom. Naopak, pre starších sporiteľov je vhodné zvažovať konzervatívnejšie investície do nástrojov ako dlhopisy prípadne nástroje peňažného trhu, ktoré sú síce spojené s nižším výnosom, no tento fakt je kompenzovaný podstatne nižším rizikom straty, ktoré by v období tesne pred dôchodkom mohlo mať negatívny vplyv na výšku dôchodku sporiteľa.

Ak chce sporiteľ nastaviť svoju investičnú stratégiu čo najefektívnejšie, je vhodné, aby si zvolil investičné stratégie jednotlivých dôchodkových fondov, ktoré nájde v ich štatúte. **Štatút dôchodkového fondu** poskytuje informácie o zameraní a cieľoch investičnej stratégie dôchodkovej správcovskej spoločnosti s majetkom v konkrétnom dôchodkovom fonde. Okrem iného sa tam nachádzajú aj informácie o tom, aké cenné papiere a nástroje peňažného trhu a na akých regulovaných trhoch sa budú obstarávať zo zhromaždených peňažných prostriedkov, ako aj prípadné odvetvové alebo teritoriálne členenie investícií, pravidlá obmedzenia a rozloženia rizika.

Ďalšie informácie o **výplatnej fáze** :

Výška a formy dôchodkov vyplácaných z II. piliera

Výška dôchodkovej dávky z II. piliera závisí od:

- zaplatenej výšky príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,
- dĺžky sporenia,
- veku odchodu do dôchodku,
- miery zhodnotenia týchto príspevkov a
- od zvoleného spôsobu poberania dôchodku starobného dôchodkového sporenia.

Z druhého piliera sa vypláca:

- starobný dôchodok,
- predčasný starobný dôchodok,
- pozostalostný dôchodok (vdovský, vdovecký, sirotsky),

Formy výplaty dôchodku z druhého piliera:

- doživotný dôchodok,
- dočasný dôchodok,
- programový výber.

Okrem toho, ak dovŕšite dôchodkový vek, ale nebude Vám vyplácaný dôchodok z DSS, môžete si nechať priebežne vyplácať výnosy z investovania majetku v dôchodkovom fonde. Táto dávka však nie je považovaná za dôchodok. Ak sa rozhodnete pre poberanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku z DSS, vyplácanie tejto dávky bude pozastavené.

Podmienky vyplácania dôchodku z II. piliera

Podmienky vyplácania predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku

Sporiteľovi sa môže začať vyplácať predčasný **starobný dôchodok** ak:

- poberá predčasný starobný dôchodok z I. piliera vo výške 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu,
- súčet predčasného starobného dôchodku z I. piliera a II. piliera je minimálne vo výške 1,2-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Starobný dôchodok z II. piliera sa môže začať vyplácať sporiteľovi najskôr od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sporiteľ dovŕšil dôchodkový vek.

Podmienky vyplácania dôchodku formou programového výberu a dočasného dôchodku

Podmienkou pre vyplácanie dôchodku formou programového výberu alebo dočasného dôchodku je, že súčet súm doživotne poberaných dôchodkov z I. piliera, výsluhových dôchodkov, dôchodkov z cudziny a doživotného dôchodku z II. piliera je vyšší ako referenčná suma.

Referenčná suma je priemerný mesačný starobný dôchodok zo Sociálnej poisťovne a je každoročne určovaná a zverejňovaná Sociálnou poisťovňou.

	2018	2019	2020	2021
Referenčná suma	432,40 €	444,10 €	464,60 €	491,70 €

Žiadosť o dôchodok z II. piliera

O starobný dôchodok je možné požiadať v **Sociálnej poisťovni** alebo v **dôchodkovej správcovskej spoločnosti**, s ktorou má sporiteľ uzatvorenú zmluvu o starobnom

dôchodkovom sporení. V prípade, že je sporiteľ poberateľom predčasného starobného dôchodku z I. piliera, môže o predčasný starobný dôchodok z II. piliera požiadať tak isto v Sociálnej poisťovni alebo v dôchodkovej správcovskej spoločnosti, s ktorou má sporiteľ uzatvorenú zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení. V prípade, že ešte nie je poberateľom predčasného starobného dôchodku z I. piliera, môže o predčasný starobný dôchodok z II. piliera požiadať len v Sociálnej poisťovni.

Po požiadaní o dôchodok **sporiteľ dostane všetky ponuky na dôchodok z II. piliera** v rovnakom čase v jednom dokumente listinnou formou alebo elektronicky. Ponuky budú zohľadňovať vek sporiteľa a výšku nasporenej sumy na jeho osobnom dôchodkovom účte. Sporiteľ bude **mať 30 kalendárnych dní na to, aby si jednu z ponúk** vybral a uzatvoril s poisťovňou, ktorú si sám vyberie, zmluvu o poistení dôchodku (prípadne dohodu o vyplácaní dôchodku programovým výberom s vybranou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou). Ak si v tejto lehote žiadny z predložených dôchodkov nevyberie, o dôchodok môže bezplatne požiadať kedykoľvek neskôr.

Centrálny informačný ponukový systém

Sociálna poisťovňa zriadi a spravuje Centrálny informačný ponukový systém (CIPS), ktorý slúži na **sprostredkovanie ponúk dôchodkov** pre sporiteľov. Tento systém zabezpečuje transparentnosť sprostredkovania ponúk dôchodkov a znižuje administratívnu záťaž sporiteľa, ktorý dostane všetky ponuky na jednom mieste v rovnakom čase. Do tohto systému Sociálna poisťovňa, poisťovne a dôchodkové správcovské spoločnosti vkladajú údaje potrebné na určenie splnenia podmienok na výplatu dôchodku, na predloženie ponuky dôchodku a na bezpečný a efektívny prístup k dôchodku. Vďaka tomu si sporiteľ bude môcť rýchlo porovnať ponuky jednotlivých poisťovní bez toho, aby každú z nich osobne navštívil. Zavedenie CIPS umožnilo zakázať sprostredkovateľskú činnosť pri vyplácaní dôchodkov, čím sa zamedzuje vzniku jedného z najväčších nákladov vstupujúcich do ceny dôchodku. Rovnako pozitívny vplyv na výšku vyplácaných dôchodkov má aj stimulácia konkurenčného prostredia vyvolaná zavedením CIPS. Znížila sa tiež informačná asymetria medzi sporiteľom a subjektmi vyplácajúcimi dôchodky z II. piliera.

CIPS plní aj funkciu databázy údajov o dôchodkových príjmoch sporiteľov napr. pre posudzovanie nároku na dávku v hmotnej núdzi. Využitie tohto systému prostredníctvom Sociálnej poisťovne alebo dôchodkovej správcovskej spoločnosti je povinné a bezplatné pre každého sporiteľa žiadajúceho o dôchodok z II. piliera. Frekvencia vstupu nie je časovo podmienená. Sporiteľ ako výstup z tohto systému dostane ponukový list (poštou alebo elektronicky), v ktorom nájde všetky záväzné ponuky dôchodkov (vo všetkých jeho variantoch), ktoré mu za jeho nasporenú sumu dokážu poisťovňa a DSS ponúknuť. Platnosť týchto ponúk je 30 kalendárnych dní od ich vyhotovenia.

Informačný balíček pre budúcich poberateľov dôchodku z II. piliera

V informačnom balíčku pre budúcich poberateľov dôchodku z II. piliera sa sporitelia dozvedia všetky základné informácie o tom, ako a kde môžu o dôchodok z II. piliera požiadať ako i informácie o jednotlivých formách výplaty dôchodkov spolu s praktickými príkladmi. Tieto informácie im následne uľahčia rozhodovanie o výbere konkrétnej ponuky dôchodku.

[Dôležité informácie pre budúceho poberateľa dôchodku z II. piliera \(.PDF\)](#)

Legislatíva

- [Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)
- [Vyhláška č. 16/2013 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o písomnej dohode o odvádzaní dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie zamestnávateľom za zamestnanca a o rozpise dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie](#)
- [Opatrenie č. 18/2017 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 8796/2017-M OPVA, ktorým sa ustanovuje vzor ponukového listu](#)
- [Opatrenie č. 138/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o informácii o dôchodkoch zo starobného dôchodkového sporenia](#)
- [Opatrenie č. 139/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje obsah, štruktúra, forma, podmienky a spôsob priebežnej aktualizácie a lehoty na zverejnenie kľúčových informácií o dôchodkovom fonde](#)
- [Opatrenie č. 140/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje vzor výpisu z osobného dôchodkového účtu sporiteľa](#)
- [METODICKÉ USMERNENIE k opatreniam č.138/2020 Z. z., č. 139/2020 Z. z., č.140/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky](#)

Vstup do II. piliera

Osoby, ktoré boli aspoň raz dôchodkovo poistené (I. pilier), **sa môžu rozhodnúť pre vstup do II. piliera do dovŕšenia veku 35 rokov**. Po vstupe do II. piliera už z neho nie je možné vystúpiť.

Sociálna poisťovňa je povinná do 180 dní od vzniku prvej účasti na dôchodkovom poistení, vzniknutej po 31. decembri 2012, písomne informovať dotknutú osobu (tzv. „prvopoistenca“) o jej práve na uzatvorenie zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie **sa delia na povinné a dobrovoľné**.

Výber povinných príspevkov je centralizovaný a realizuje sa prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie - Sociálnej poisťovne, ktorá je povinná postúpiť ich sporiteľovej DSS, ktorá ich v podobe dôchodkových jednotiek pripíše na osobné dôchodkové účty sporiteľov v dôchodkových fondoch. Celková výška odvodov na starobné zabezpečenie, to znamená do I. aj II. piliera, je 18% z vymeriavacieho základu. Od roku 2017 sa sadzba povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie každoročne zvyšuje o 0,25 %. Zároveň sa v danom období adekvátne znižuje výška odvodov na zabezpečenie z I. piliera.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	od roku 2024
Sadzba povinných príspevkov do II. piliera	4,25 %	4,5 %	4,75 %	5 %	5,25 %	5,5 %	5,75 %	6 %
Sadzba poistného na starobné poistenie (I. pilier)	13,75 %	13,5 %	13,25 %	13 %	12,75 %	12,5%	12,25 %	12 %

Celková výška odvodov	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %	18 %
-----------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Sporitelia majú v II. pilieri **možnosť platiť si aj dobrovoľné príspevky** na starobné dôchodkové sporenie. Ich výška nie je obmedzená. Daňová výhoda súvisiaca s platením dobrovoľných príspevkov skončila v roku 2016.

Postupný presun majetku sporiteľa do konzervatívnych dlhopisových fondov začínajúci od 52 rokov veku sporiteľa sa vzťahuje iba na majetok tvorený z povinných príspevkov. **Majetok zodpovedajúci dobrovoľným príspevkom sporiteľ môže investovať neobmedzene do akéhokoľvek dôchodkového fondu** spravovaného DSS bez ohľadu na jeho vek.

Dôchodkové správcovské spoločnosti

V súčasnosti na Slovensku pôsobi 5 dôchodkových správcovských spoločností:

- Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.
- DSS Poštovej banky d.s.s., a.s.
- NN dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. (v roku 2019 sa zlúčila s AEGON d.s.s., a.s.)
- UNIQA d.s.s., a.s. (do 14.1.2021 AXA d.s.s., a.s.)
- VÚB Generali d.s.s., a.s.

Dôchodkové fondy

Dôchodkové správcovské spoločnosti **povinne spravujú jeden dlhopisový garantovaný dôchodkový fond** (peňažné a dlhopisové investície) **a jeden akciový negarantovaný dôchodkový fond** (investičné stratégie spojené s investovaním do širokej škály nástrojov vrátane akcií).

Ďalej môžu vytvárať aj dôchodkové fondy so špecifickými investičnými stratégiami.

Pri rozhodovaní o voľbe konkrétnych dôchodkových fondov by sporiteľ mal brať do úvahy, že starobné dôchodkové sporenie je spojené s dlhodobým sporením a dlhodobým investovaním, čomu by mal prispôbiť aj svoju vlastnú **investičnú stratégiu**. Vzhľadom na pomerne dlhé obdobie sporenia u mladších sporiteľov môže byť krátkodobá strata spôsobená investovaním do rizikovejších aktív, ako sú napríklad rôzne druhy akcií, v budúcnosti vyvážená podstatne vyšším výnosom. Naopak, pre starších sporiteľov je vhodné zvažovať konzervatívnejšie investície do nástrojov ako dlhopisy prípadne nástroje peňažného trhu, ktoré sú síce spojené s nižším výnosom, no tento fakt je kompenzovaný podstatne nižším rizikom straty, ktoré by v období tesne pred dôchodkom mohlo mať negatívny vplyv na výšku dôchodku sporiteľa.

Ak chce sporiteľ nastaviť svoju investičnú stratégiu čo najefektívnejšie, je vhodné, aby si zväzil investičné stratégie jednotlivých dôchodkových fondov, ktoré nájde v ich štatúte. **Štatút dôchodkového fondu** poskytuje informácie o zameraní a cieľoch investičnej stratégie dôchodkovej správcovskej spoločnosti s majetkom v konkrétnom dôchodkovom fonde. Okrem iného sa tam nachádzajú aj informácie o tom, aké cenné papiere a nástroje peňažného trhu a na akých regulovaných trhoch sa budú obstarávať zo zhromaždených peňažných prostriedkov, ako aj prípadné odvetvové alebo teritoriálne členenie investícií, pravidiel obmedzenia a rozloženia rizika.

Na stiahnutie

- [Rozpis dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie \(.zip\)](#) - pre potreby písomnej dohody o odvádzaní dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie zamestnávateľom za zamestnanca (obsahuje xml súbor a xsd schému)

Legislatíva

- [Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)
- [Vyhláška č. 16/2013 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o písomnej dohode o odvádzaní dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie zamestnávateľom za zamestnanca a o rozpise dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie](#)
- [Opatrenie č. 18/2017 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 8796/2017-M OPVA, ktorým sa ustanovuje vzor ponukového listu](#)
- [Opatrenie č. 138/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o informácii o dôchodkoch zo starobného dôchodkového sporenia](#)
- [Opatrenie č. 139/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje obsah, štruktúra, forma, podmienky a spôsob priebežnej aktualizácie a lehoty na zverejnenie kľúčových informácií o dôchodkovom fonde](#)
- [Opatrenie č. 140/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje vzor výpisu z osobného dôchodkového účtu sporiteľa](#)
- [METODICKÉ USMERNENIE k opatreniam č.138/2020 Z. z., č. 139/2020 Z. z., č.140/2020 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky](#)

Zmeny od 1. januára 2020

S účinnosťou od 1. januára 2020 budú mať dôchodkové správcovské spoločnosti bezplatný prístup k aktuálnym údajom o mieste trvalého pobytu svojich sporiteľov na účely zasielania výpisu z osobných dôchodkových účtov a informácie o dôchodkoch.

Úmrtie sporiteľa v období sporenia

Autorka:
Ing. Jana Kolesárová
generálna riaditeľka sekcie sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia

Každý z nás by sa rád dožil dôchodku. V živote však zažívame aj vážne až tragické situácie. Jednou z nich je smrť blízkeho v rodine. Dôchodkový systém myslí aj na prípady, kedy rodina stratí živiteľa. Pozostalostné dôchodky vyplácané zo Sociálnej poisťovne pomáhajú pozostalým preklenúť aspoň nepriaznivú finančnú situáciu spojenú s touto udalosťou. Výnimkou nie je ani starobné dôchodkové sporenie (2. pilier). Z 2. piliera sa totiž okrem starobných a predčasných starobných dôchodkov budú vyplácať aj **vdovské, vdovecké a sirotské dôchodky**.

Keďže účelom 2. piliera je spolu s dôchodkom zo sociálneho poistenia (1. pilier) zabezpečiť nielen príjem v starobe ale aj príjem pozostalým po smrti sporeteľa, ani v otázke pozostalostných dôchodkov nie je možné a správne tieto dva piliere oddeľovať. Pozostalostné dôchodky z 2. piliera sa však budú vyplácať iba vtedy, ak bývalý sporeiteľ poberal doživotný dôchodok vyplácaný komerčnou poisťovňou.

Aké pozostalostné zabezpečenie však čaká pozostalých, ktorých manžel, resp. manželka zomrel vo fáze sporenia?

Pozostalostné dôchodky z 1. piliera

Pozostali po zomretom sporeiteľovi majú nárok na pozostalostné dôchodky zo **Sociálnej poisťovne, ak zomretý bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku zo Sociálnej poisťovne alebo zomretý splnil podmienky nároku na tento dôchodok (napr. získal potrebnú dobu poistenia na nárok na invalidný dôchodok).**

Vdova má nárok na výplatu **vdovskéhodôchodku** jeden rok po smrti manžela a kedykoľvek po uplynutí tohto roka, ak spĺňa niektorú z podmienok stanovenú zákonom o sociálnom poistení. Týmto podmienkami sú, ak

- sa vdova stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa alebo
- je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% alebo
- vychovala aspoň tri deti alebo
- dovŕšila vek 52 rokov a vychovala aspoň dve deti alebo
- dovŕšila dôchodkový vek.

Na vdovcov a **vdovecký dôchodok** platia rovnaké podmienky ako na vdovy a vdovské dôchodky.

Aj siroty majú nárok po zomretom sporeiteľovi na **sirotský dôchodok** zo Sociálnej poisťovne **ak zomretý bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku zo Sociálnej poisťovne alebo zomretý splnil podmienky nároku na tento dôchodok (napr. získal potrebnú dobu poistenia na nárok na invalidný dôchodok).**

Za sirotu sa považuje nezaopatrené dieťa, t.j. v zásade dieťa po zomretom rodičovi alebo zomretom osvojiteľovi dieťaťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, alebo dieťa, ktoré študuje na strednej škole alebo vysokej škole. Najneskôr sa však sirotský dôchodok vypláca do dovŕšenia 26. rokov veku napriek tomu, že dieťa ešte neukončilo vysokoškolské štúdium.

V závislosti od toho, v akom veku sporeiteľ zomrel, sa pozostalostný dôchodok zo Sociálnej poisťovne vypočíta. Pozostalostné dôchodky po osobe, ktorá zomrela **pred dovŕšením dôchodkového veku**, sa financujú z **invalidného poistenia**. Na invalidné poistenie sa platí rovnaké poistné bez ohľadu na to, či je osoba sporeiteľom v 2. pilieri alebo nie. Preto sa ani invalidný dôchodok nekráti za obdobie účasti v 2. pilieri. Ak sporeiteľ zomrel **pred dovŕšením dôchodkového veku** a poberal invalidný dôchodok, vdovský dôchodok sa určí vo výške **60 %** z tohto „nekráteného“, invalidného dôchodku. Ak sporeiteľ invalidný dôchodok nepoberal a nepoberal ani predčasný starobný dôchodok, vypočíta sa jeho „fiktívny nekrátený invalidný dôchodok“, na aký by mal nárok v čase smrti, a z tohto „fiktívneho nekráteného invalidného dôchodku“ sa určí vdovský dôchodok. Rovnako sa postupuje pri vdoveckom dôchodku a sirotskom dôchodku. Výška sirotského dôchodku je však **40 %** z dôchodku zomretého.

Ak však sporeiteľovi už bol priznaný predčasný starobný dôchodok, vdovský, vdovecký a sirotský dôchodok sa vypočíta z tohto predčasného starobného dôchodku, ale **kráteného** za obdobie sporenia.

Inak je to v prípade, ak sporeiteľ zomrel **po dovŕšení dôchodkového veku**. Vtedy sa už vdovský, vdovecký a sirotský dôchodok vypočíta ako 60 %, resp. 40 % zo starobného dôchodku, ktorý sporeiteľ poberal, resp. na ktorý by mal nárok v čase smrti. Tento starobný dôchodok je **krátený** za obdobie sporenia rovnako ako predčasný starobný dôchodok.

Ak sa vdovský, vdovecký a sirotský dôchodok vypláca v súbehu s iným dôchodkom, napr. starobným dôchodkom, nižší z týchto dôchodkov sa kráti na polovicu. Spravidla je tým nižším dôchodkom pozostalostný dôchodok. Zároveň platí zásada, že ak sa po jednom zomretom vypláca viacero pozostalostných dôchodkov, súčet ich súm nesmie prevýšiť dôchodok zomretého, iba ak z dôvodu zaokrúhľovania. Vtedy sa pozostalostné dôchodky pomerne znížia.

Výplata nasporenej sumy z 2. piliera

Ak si sporeiteľ sporí v dôchodkovej správcovskej spoločnosti, nasporený majetok je jeho **súkromným vlastníctvom**. Tento majetok je účelovo viazaný a má byť použitý výlučne na vyplácanie **dôchodku** za zákonom stanovených podmienok. V prípade smrti sporeiteľa v období sporenia však dôjde k jeho vyplateniu.

Sporeiteľ má právo určiť si v zmluve o starobnom dôchodkovom sporení osobu, resp. viaceré osoby, ktorým sa tento majetok vyplatí, ako aj pomer, v akom sa vyplatí. Takejto osobe sa hovorí **oprávnená osoba**. Oprávnenou osobou môže byť nielen fyzická ale aj právnická osoba. V prípade, že si sporeiteľ určí oprávnenú osobu, táto osoba má po smrti sporeiteľa prednostné právo na vyplatenie nasporenej sumy. V takom prípade nie je nasporená suma predmetom dedenia podľa Občianskeho zákonníka.

Existujú dva dôvody, prečo by si sporeiteľ určoval oprávnenú osobu. Buď určí ako oprávnené osoby svojich dedičov (manželku a deti) z dôvodu, že chce **urýchliť** výplatu nasporenej sumy a nechce, aby čakali na výplatu nasporenej sumy v rámci dedičského konania. Druhým dôvodom je, že má záujem, aby jeho nasporená suma bola vyplatená **iným osobám** ako sú dedičia zo zákona, resp. **nie všetkým** zákonným dedičom, ale iba niektorým.

Zmeny, ktoré prináša anuitná novela

Anuitná novela nanovo upravuje spôsob vyplatenia nasporenej sumy oprávnenej osobe alebo v rámci dedičského konania. Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy sa od 1. januára 2015 po smrti sporeiteľa jeho majetok v dôchodkovom fonde „zakonzervuje“, t.j. nebude sa môcť meniť jeho hodnota ani smerom k zhodnoteniu, ale ani k znehodnoteniu.

Určovanie oprávnenej osoby anuitná novela nijako nemení. Avšak rozdielom v porovnaní so súčasným zákonom je, že ak sporeiteľ neurčil oprávnenú osobu, nasporená suma sa vyplatí nielen manželke/manželovi, ale suma je hneď predmetom dedičského konania, v rámci ktorého budú mať právo na vyplatenie svojho podielu aj deti zomretého, resp. ak ich niet, ďalšie osoby v rámci prvej dedičskej skupiny.

Príklad 1:

Pán Martin Mrkvička bol sporeiteľom od februára 2006. V januári 2015 zomrel vo veku 48 rokov, pričom v čase smrti nebol invalidný. Mal manželku Janu vo veku 46 rokov a dve deti vo veku 16 a 19 rokov. Jedno z detí študovalo na strednej škole (Martina), druhé bolo zamestnané (Patrik).

V 2. pilieri si pán Mrkvička nasporel sumu 15 432 eur. V zmluve o starobnom dôchodkovom sporení neurčil žiadnu osobu, ktorá by mala právo na vyplatenie nasporenej sumy.

Riešenie:

Po smrti pána Mrkvičku bude mať manželka Jana nárok na vdovský dôchodok zo Sociálnej poisťovne vo výške 60 % z invalidného dôchodku, na ktorý by mal pán Mrkvička nárok v čase smrti.. Sociálna poisťovňa vypočítala výšku fiktívneho invalidného dôchodku v sume 400 eur. Vdovský dôchodok pani Jany bude teda vo výške

240 eur. Pani Jana bude vdovský dôchodok poberať jeden rok po smrti manžela a aj bezprostredne po uplynutí tohto roka, pretože sa stará o nezaopatrené dieťa (Martinu). Predpokladajme, že Martina ukončí štúdium na strednej škole a nastúpi do zamestnania. Prestane byť teda nezaopatreným dieťaťom. Keď Martina skončí štúdium na strednej škole, nárok na výplatu vdovského dôchodku pani Jane zanikne a obnoví sa až vtedy, keď pani Jana dovŕši vek 52 rokov.

Nárok na sirotsky dôchodok bude mať iba Martina, pretože iba Martina je nezaopatrené dieťa, a to vo výške 40 % z invalidného dôchodku, na ktorý by mal pán Mrkvička nárok I v čase smrti. Sirotský dôchodok Martiny bude teda vo výške 160 eur a bude ho poberať do skončenia štúdia na strednej škole.

Nasporená suma 15 432 eur bude predmetom dedenia a vyplatí sa rovnakým dielom manželke Jane a obom deťom.

Príklad 2:

Pán Ivan Spravodlivý bol sporiteľom od marca 2005. V decembri 2015 zomrel vo veku 61 rokov ako poberateľ predčasného starobného dôchodku zo Sociálnej poisťovne. Predčasný starobný dôchodok bol vo výške 400 eur (pozn: predčasný starobný dôchodok je vždy krátený za obdobie sporenia v 2. pilieri). Mal manželku Ivanu vo veku 54 rokov, ktorá poberala invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Invalidný dôchodok je vo výške 300 eur. Pán Ivan Spravodlivý mal s manželkou tri deti. Peter študoval na strednej škole a má 15 rokov. Martin a Daniel sú dvojčičky vo veku 20 rokov, ktoré študujú na vysokej škole.

Pán Spravodlivý ešte nepoberal žiadny dôchodok z 2. piliera. V 2. pilieri mal nasporených 21 283 eur. Ako oprávnenú osobu na vyplatenie nasporenej sumy určil v zmluve o starobnom dôchodkovom sporení jedného zo svojich rodičov.

Riešenie:

Pani Ivana Spravodlivá má nárok na vdovský dôchodok zo Sociálnej poisťovne vo výške 60 % kráteného predčasného starobného dôchodku pána Ivana (60 % zo 400 eur), t.j. 240 eur.

Každé z detí, pretože sú nezaopatrené, má nárok na sirotsky dôchodok vo výške 40 % kráteného predčasného starobného dôchodku pána Ivana (40 % zo 400 eur), t.j. 160 eur.

Ak je úhm súm všetkých pozostalostných dôchodkov vyšší ako dôchodok zomretého, čo je tento prípad, suma všetkých pozostalostných dôchodkov nesmie presiahnuť 100 % dôchodku zomretého, iba ak z dôvodu zaokrúhľovania. Preto sa tieto dôchodky pomerne znížia, a to tak, aby bol zachovaný pomer vdovského dôchodku a sirotského dôchodku vo vzťahu k dôchodku zomretého. Vdovský dôchodok bude po úprave vo výške 133, 40 eur a každý sirotsky dôchodok pre každé dieťa bude vo výške 88, 90 eur (celkovo 400, 10 eur).

Keďže však pani Ivana poberá zo Sociálnej poisťovne aj invalidný dôchodok, v tomto prípade platí pravidlo, že ak sú dôchodky v súbehu, ten nižší sa kráti na polovicu. Keďže nižší je v tomto prípade vdovský dôchodok (133, 40 je menej ako 300 eur), tento vdovský dôchodok sa zníži na polovicu, t.j. na 66, 70 eur a bude sa vyplácať v tejto sume. Vdovský dôchodok bude pani Ivana poberať doživotne, keďže spĺňa napr. podmienku, že vychovala tri deti.

Deti budú mať nárok na sirotsky dôchodok pre každé dieťa vo výške 88, 90 eur, a to kým budú nezaopatrené.

Pani Ivana ani deti nebudú mať právo na vyplatenie nasporenej sumy v 2. pilieri, tá bude vyplatená rodičovi zomretého, ktorého určil pán Ivan v zmluve o starobnom dôchodkovom sporení.

Príklad 3:

Pani Margita Pokorná je sporiteľom od júna 2006. V decembri 2015 zomrela vo veku 62 rokov a 2 mesiace. Pani Margita poberala starobný dôchodok zo Sociálnej poisťovne. Starobný dôchodok bol vo výške 380 eur (pozn: starobný dôchodok je vždy krátený za obdobie sporenia v 2. pilieri). Mala manžela Daniela vo veku 64 rokov, ktorý tiež poberal starobný dôchodok zo Sociálnej poisťovne vo výške 485 eur. Pani Margita mala s manželom dve deti. Ján má 25 rokov a Eva 32 rokov. Ján študuje na druhej vysokej škole a dcéra Eva pracuje.

Pani Margita ešte nepoberala žiadny dôchodok z 2. piliera. V 2. pilieri mala nasporených 7 821 eur. Ako oprávnenú osobu na vyplatenie nasporenej sumy určila v zmluve o starobnom dôchodkovom sporení obe deti (rovnaký diel).

Riešenie:

Pán Daniel Pokorný má nárok na vdovecký dôchodok zo Sociálnej poisťovne vo výške 60 % kráteného starobného dôchodku pani Margity (60 % z 380 eur), t.j. 228 eur. Keďže však pán Daniel je poberateľom starobného dôchodku zo Sociálnej poisťovne, aj v tomto prípade platí pravidlo, že ak sú dôchodky v súbehu, ten nižší sa kráti na polovicu. Keďže nižší je v tomto prípade vdovecký dôchodok, tento dôchodok sa zníži na polovicu, t.j. na 114 eur a bude sa vyplácať v tejto sume. Vdovecký dôchodok bude poberať do konca života, keďže spĺňa podmienku, že dovŕšil dôchodkový vek.

Žiadne z detí nemá nárok na sirotsky dôchodok, pretože ani jedno z detí nie je nezaopatrené. Za nezaopatrené dieťa sa totiž nepovažuje také dieťa, ktoré už vyštudovalo jednu vysokú školu.

Pán Daniel nebude mať právo na vyplatenie manželkinej nasporenej sumy v 2. pilieri. Právo na jej vyplatenie budú mať iba deti, a to rovnakým dielom.

Ďalšie zo série článkov *anuitná novela*

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy

Legislatíva

- [Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)

Zvyšovať, či nezvyšovať (dôchodok z II. piliera)?

Autor:
Mgr. Juraj Cenker
riaditeľ odboru dôchodkového sporenia

Otázka hodná Shakespeara. Snáď mi divadelní umelci odpustia, ak poviem, že v tomto prípade ide o viac než len drámu odohrávajúcú sa na divadelných doskách. Touto otázkou sme sa v rámci nadzortnej pracovnej skupiny podieľajúcej sa na príprave tzv. anuitnej novely, upravujúcej vyplácanie dôchodkov z II. piliera, pomerne dlho zaoberali. Aj keď by sa tak na prvý pohľad nemuselo zdať, odpoveď na túto otázku nie je až taká jednoduchá. Pred obdobnú otázku budú postavení i mnohí z budúcich poberateľov

dôchodkov z II. piliera, keďže zákon o starobnom dôchodkovom sporení – tak ako to anuitná novela navrhuje – bude umožňovať voľbu dôchodku so zvyšovaním, aj bez zvyšovania. Bude teda na sporiteľovi, aby sa rozhodol, aký variant si vyberie. Bolo správne sporiteľov pred takúto voľbu postaviť? Spravili sme dobre, ak sme takúto voľbu umožnili? Poďme sa spolu pozrieť na zvyšovanie dôchodkov z II. piliera bližšie.

Čo budem mať na výber?

Ako už bolo v predchádzajúcich častiach našej „minisérie“ k anuitnej novele povedané, z II. piliera sa budú vyplácať starobné, predčasné starobné a pozostalostné dôchodky. Jednotlivé druhy dôchodkov sa budú vyplácať tromi základnými spôsobmi – formami. Sú nimi doživotný dôchodok, dočasný dôchodok a programový výber. Z médií k téme výplaty dôchodkov z II. piliera zväčša zaznieva, že druhá a tretia možnosť je určená len úzkemu okruhu veľmi bohatých ľudí. Nie je tomu úplne tak, ale k tomu si povieme viac v ďalších častiach. S doživotným dôchodkom však možnosť voľby ani zďaleka nekončí. Práve s touto formou výplaty sú spojené viaceré možnosti, ktoré dočasný dôchodok ani programový výber ponúkať nebudú. Okrem obligátnej otázky kedy odísť do dôchodku a ktorú z poisťovní si zvolíť, si sporiteľ – budúci dôchodca – bude musieť zodpovedať to, či si vybrať doživotný dôchodok bez pozostalostného krytia alebo s pozostalostným krytím (ročným alebo dvojročným) a rovnako i to, či si zvolíť doživotný dôchodok so zvyšovaním alebo bez zvyšovania.

Prečo si (ne)zvolíť zvyšovanie dôchodku

Kto by nechcel, aby mu jeho príjem každým rokom rástol? A je jedno či v tomto prípade ide o mzdu vyplácanú zamestnancovi alebo o dôchodok vyplácaný dôchodcovi. Ak by však otázka stála tak, či ste ochotný akceptovať 20 % zníženie platu, ktoré Vám zaručí v ďalších rokoch každoročný nárast príjmu o 2 %, odpovedali by ste rovnako? Jednoznačná správna a univerzálna odpoveď na takúto otázku asi neexistuje a závisí tak od situácie a osobných preferencií jednotlivca, ako i od budúceho vývoja makroekonomických ukazovateľov, najmä rastu cien. Čo však môžeme povedať určite je to, že zvyšovanie dôchodku má svoju cenu.

Cena zvyšovania

Pri stanovení mesačnej sumy Vášho dôchodku môže poisťovňa kalkulovať len s dvomi individuálnymi atribútmi – výškou Vašej nasporenej sumy a s Vaším vekom. Čím viac sa Vám pred odchodom do dôchodku podarilo v DSS nasporiť, tým vyšší dôchodok Vám poisťovňa bude môcť ponúknuť. Obdobne platí, že čím neskôr sa rozhodnete o dôchodok požiadať, tým vyššiu mesačnú sumu dôchodku Vám bude poisťovňa vyplácať, pretože s narastajúcim vekom sa predpokladaná doba výplaty doživotného dôchodku skraca. Cenu dôchodku, resp. výšku mesačnej sumy dôchodku, ktorú Vám poisťovňa začne vyplácať, môžete však ovplyvniť i svojimi ďalšími rozhodnutiami.

Základným variantom doživotného dôchodku je „sólo“ dôchodok vyplácaný v konštantnej výške doživotne. Takýmto poistným produktom si môžete zabezpečiť krytie základného a hlavného rizika spätého s dôchodkom – riziko dlhovekosti. Kúpou doživotného dôchodku si zabezpečíte, že Vám poisťovňa bude vyplácať Váš dôchodok v garantovanej výške pokiaľ budete žiť, či už to bude ďalších 10, 20 alebo 40 rokov. Ako sme si povedali, k doživotnému dôchodku si môžete prikúpiť krytie pre pozostalých a to jednoročné alebo dvojročné. Voľbou pozostalostného krytia taktó zabezpečujete i svojich blízkych, čo však je služba navyše. V takomto prípade platíte poisťovni nie len za to, že bude kryť Vaše riziko dlhovekosti, ale i za to, že Vaším blízkym bude po stanovenú dobu vyplácať Váš dôchodok i po Vašej smrti. Keďže však suma, ktorú ste si v DSS počas Vášho života nasporili, je stále jedna a tá istá a keďže si v prípade doživotného dôchodku s pozostalostným krytím kupujete od poisťovne v podstate dve služby (doživotný dôchodok pre Vás a pozostalostný dôchodok pre Vašich blízkych), nasporená suma z DSS sa rozdelí medzi tieto dve služby. Tým pádom zostane o niečo menej na Vaše doživotné krytie a výška mesačnej sumy dôchodku, ktorú Vám bude poisťovňa až do Vašej smrti vyplácať, sa zákonite zníži. Obdobným spôsobom môžeme vysvetliť ako vnímať „cenu“, ktorú zaplatíte za to, že Vám poisťovňa bude vyplácať každý rok o niečo vyšší dôchodok. Rozdiel medzi doživotným dôchodkom a doživotným dôchodkom so zvyšovaním a teda i „cenu“, ktorú v prípade dôchodku so zvyšovaním platíte v podobe nižšieho dôchodku vyplácaného v prvých rokoch, ilustruje nasledovný modelový príklad:

Modelový ilustračný príklad:

a. Doživotný dôchodok

Pán XY sa rozhodol požiadať o dôchodok z II. piliera. Na svojom osobnom dôchodkovom účte v DSS má nasporenú sumu vo výške 10 000 €. Sociálna poisťovňa mu zašle ponukový list s ponukami od poisťovní, na základe ktorého sa rozhodne pre nákup doživotného dôchodku od poisťovne ABC. S poisťovňou ABC uzavrie zmluvu o poistení dôchodku a zaplatí jednorazové poistné vo výške 10 000 € (hodnota úspor na osobnom dôchodkovom účte vedenom v DSS). Za túto sumu sa poisťovňa ABC zaviazá doživotne vyplácať dôchodok v konštantnej výške 50 € mesačne, bez ohľadu na to, ako dlho bude pán XY žiť.

b. Doživotný dôchodok so zvyšovaním

Pán XY sa rozhodol požiadať o dôchodok z II. piliera. Na svojom osobnom dôchodkovom účte v DSS má nasporenú sumu vo výške 10 000 €. Sociálna poisťovňa mu zašle ponukový list s ponukami od poisťovní, na základe ktorého sa rozhodne pre nákup doživotného dôchodku so zvyšovaním od poisťovne ABC. S poisťovňou ABC uzavrie zmluvu o poistení dôchodku a zaplatí jednorazové poistné vo výške 10 000 € (hodnota úspor na osobnom dôchodkovom účte vedenom v DSS). Za túto sumu sa poisťovňa ABC zaviazá páňovi XY doživotne vyplácať dôchodok. Mesačná suma dôchodku bude v prvom roku stanovená vo výške 41,02 € pričom bude každoročne rásť o 2 %. Výška Vášho dôchodku v druhom roku bude 41,84 €, v treťom roku 42,67 €, ... , v pätnástom roku 54,12 €, ... , v dvadsiatom roku 59,75 €, atď. až pokým bude žiť.

Uvedený príklad je len ilustračný a slúži iba na porovnanie variantov doživotného dôchodku.

Inflácia a strata kúpyschopnosti

Práve inflácia a s ňou spojený pokles kúpyschopnosti je tým hlavným dôvodom, na strane argumentov prečo sa rozhodnúť pre dôchodok so zvyšovaním. Treba si uvedomiť, že doživotný dôchodok z II. piliera budete s veľkou pravdepodobnosťou poberať počas pomerne dlhšieho obdobia. Stredná dĺžka dožitia vo veku 65 rokov je u mužov 14 rokov a u žien 18 rokov – t.j. v priemere 16 rokov. Vzhľadom na všeobecný dôchodkový vek 62 rokov to znamená v priemere 19 rokov výplaty dôchodku. A tu je na mieste položiť si nasledovnú otázku. Dokážete si predstaviť, že by ste si Vaše potreby dokázali zabezpečiť príjmom, ktorého výška by sa Vám za posledných 19 rokov nijako nezmenila? Možno Vám k odpovedi dopomôžu i nasledovné čísla:

	Minimálna mzda		Priemerná mzda	
Rok	SKK	EUR	SKK	EUR
1994	2 450	81,33	6 294	208,92
2013	10 173	337,7	25 065	832

Samozrejme, inflácia v uvedenom období dosahovala podstatne vyššie hodnoty ako je tomu dnes. V súčasnom období dosahuje rast cien historicky najnižšie hodnoty – posledné čísla z Eurostatu hovoria dokonca o nulovej inflácii. Uvedené je úzko späté s toľko skloňovanou finančnou krízou, ktorá má dopad i na našu ekonomiku a teda i na spomalenie, či dokonca zastavenie rastu cien. Ekonomika sa však pohybuje v cykloch a žiadna kríza netrvá večne. S postupným prebudením sa ekonomiky možno očakávať i priestor na nárast cien. Ak by ste sa spýtali 10 odborníkov na to, akú infláciu možno očakávať o 10 -15 rokov, asi by ste dostali 10 rôznych odpovedí. Predpovedať vývoj inflácie na tak dlhé obdobie je pomerne ťažké a presný výsledok Vám nikto negarantuje. Ak by sme si však zobrali na pomoc strednodobý inflačný cieľ Európskej centrálnej banky (cca 2 % p.a.), tak strata kúpyschopnosti v dôsledku poklesu reálnej hodnoty dôchodku vyplácaného v konštantnej výške by za 19 rokov bola viac než 30 %. Inými slovami, na sklonku Vášho života by ste si mohli dovoliť o tretinu menej ako pri odchode do dôchodku.

Krivka spotreby alebo aký príjem na dôchodku budem potrebovať

Štruktúra ako i výška výdavkov jednotlivca sa po odchode do dôchodku zvykne zmeniť. Ak som pred odchodom do dôchodku musel každodenne za robotou cestovať, po odchode na dôchodok už nemusím, čím ušetrim na cestovných nákladoch. Ak mám záhradku, na ktorú som si popri práci veľa času nenašiel, na dôchodku tomu bude inak a aspoň v sezóne môžem mať vlastné čerstvé a chutné ovocie a zeleninu a ušetrim za nákup v supermarkete. Štruktúra výdavkov po odchode na dôchodok samozrejme závisí i od množstva iných individuálnych faktorov. Nieкто je pri odchode na dôchodok zdravý ako rybička, plný energie a chce si svoje najbližšie roky na dôchodku pokiaľ mu zdravie a sily stačia v rámci svojich možností užiť – socializuje sa, chodí za kultúrou, cestuje a podobne. Nieкто je zase rád, že si môže užiť slniečko na verande, v pokoji si prečítať noviny a žiadne stresy, či cestovanie mu vonkoncom nechýbajú. Vo všeobecnosti však možno povedať, že krivka spotreby jednotlivca po odchode na dôchodok zvyčajne

skokovo poklesne (čo je dané aj menšími potrebami na výdavkovej strane zároveň však i citeľne nižším príjmom), s narastajúcim vekom pomaly klesá (s vyšším vekom má človek menej energie na aktivity ako cestovanie a pod.) a ku sklonku života opäť rastie (z dôvodu potreby vo zvýšenej miere financovať svoje zdravie – lieky, zdravotná starostlivosť, opatrovateľské služby a pod.).

Prečo sme sa rozhodli pre možnosť voľby

Vráťme sa teda k otázkam, ktoré sme si položili v úvode nášho článku. Vidíme, že zodpovedanie otázky či si zvoliť doživotný dôchodok so zvyšovaním alebo bez zvyšovania nie je až také jednoduché. Existujú argumenty za (dopady inflácie), proti (väčší pokles príjmu pri odchode do dôchodku) aj niečo medzitým (individuálny vývoj štruktúry a výšky výdavkov dôchodcu). Bolo teda naozaj správne postaviť sporiteľov pred takúto voľbu? Spravili sme dobre, ak sme takúto voľbu umožnili? Pevne verím, že áno a na záver ponúkam dva z radu argumentov, prečo si myslím, že je tomu tak.

Garancia ochrany pred infláciou nie je sto percentná

Snaha ochrániť doživotný dôchodok pred dopadmi inflácie je určite pozitívna. V prípade doživotného dôchodku so zvyšovaním však nepôjde o 100 % garanciu ochrany dôchodku pred infláciou (takáto ochrana by bola drahšia). V prípade voľby dôchodku so zvyšovaním sa suma vyplácaného dôchodku bude každoročne zvyšovať o vopred dohodnuté (v zmluve garantované) percento. Výšku tohto percenta bude stanovovať Národná banka Slovenska a bude zohľadňovať strednodobý inflačný cieľ Európskej centrálnej banky. Ako sme si však povedali, predpovedať infláciu na dlhé roky dopredu (v prípade doživotných dôchodkov niekedy až desaťročia), je takmer nemožné. Preto ak v danom roku dosiahne inflácia vyššiu hodnotu, než percento zvyšovania, ktoré máte dohodnuté v zmluve, kúpyschopnosť Vášho dôchodku čiastočne klesá. Nie síce o toľko, ako by klesla v prípade doživotného dôchodku (bez zvyšovania), ale o niečo predsa. V prípade, že inflácia dosiahne v danom roku nižšiu hodnotu ako percento zvyšovanie, ktoré máte dohodnuté v zmluve, rastie nielen nominálna, ale i reálna hodnota Vášho dôchodku. Zvyšovanie dôchodku teda negarantuje 100 % ochranu pred infláciou, avšak „iba“ zmierňuje jej dopady.

Povinné zvyšovanie = menej doživotných dôchodkov

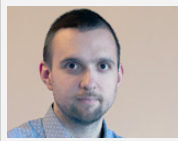
Priemerná výška nasporenej sumy, s ktorou budú v prvých rokoch odchádzať sporitelia z DSS do poisťovní, nebude nijako závažne vysoká. Nižšia suma, ktorú si sporiteľ do poisťovne donesie, znamená nižšiu mesačnú sumu dôchodku, ktorú mu bude poisťovňa schopná ponúknuť. Pokles pod istú hodnotu však už nemusí byť rentabilný. Vzhľadom na to, že každá poisťovňa si bude môcť určiť v akej minimálnej mesačnej výške bude doživotné dôchodky vyplácať, povinnosť kúpy doživotného dôchodku so zvyšovaním by najmä v prvých rokoch v prípade citeľnej skupiny sporiteľov spôsobila nežiaduci efekt – dôchodok vyplácaný doživotne by sa stal pre nich takým drahým produktom, že by si ho nemohli dovoliť. Novela zákona samozrejme myslí i na takých sporiteľov a v ponuke pre nich budú dôchodky vyplácané dočasne, počas istej doby. Naším primárnym cieľom však bolo poskytnúť čo najširšej skupine sporiteľov možnosť doživotného zabezpečenia.

A čo vy? Čo myslíte? Zvyšovať, či nezvyšovať?

Ďalšie zo série článkov *anuitná novela*

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy

Podiel na prebytku z výnosov z umiestnenia prostriedkov technických rezerv

Autor:
Ing. Matej Grečo

Čo budú poisťovne prerozdeľovať?

Čo sa za týmto, na prvý pohľad zložitým názvom, skrýva? Podiel na prebytku z výnosov z umiestnenia prostriedkov technických rezerv bol niekoľkokrát spomenutou témou v médiách a na rôznych internetových blogoch. Bohužiaľ, často bol interpretovaný nesprávne. Poďme sa teda na podiel na prebytku z výnosov z umiestnenia prostriedkov technických rezerv pozrieť pekne od začiatku.

Ako už vieme, sporitelia si za svoje nasporené peniaze budú kupovať prevažne doživotné dôchodky od životných poisťovní. Sporiteľ po výbere poisťovne podpíše zmluvu o poistení dôchodku a následne zaplatí jednorazové poistné. Jednorazové poistné je suma, ktorú má nasporenú na svojom osobnom dôchodkovom účte. Poisťovňa bude z tejto sumy pravidelne vyplácať sporiteľovi – teraz už čerstvému dôchodcovi, dôchodok. Keďže sa jedná o dlhodobý kontrakt medzi poisťovňou a sporiteľom, je jasné, že poisťovňa prostriedky, ktoré dostane vo forme jednorazového poistného od sporiteľov a nebude ich bezprostredne potrebovať na výplatu dôchodkov bude zhodnocovať investovaním – veď z dlhodobého hľadiska sa môže jednať o slušný „balík“ peňazí. So zhodnocovaním týchto prostriedkov poisťovňa ráta už od kalkulácie výšky dôchodku konkrétneho sporiteľa.

V praxi to znamená, že poisťovňa v podstate už pri kalkulácii dôchodku ráta s vyššou sumou, ako im bude z dôchodkovej správovskej spoločnosti prevedená. V prípade, že sa poisťovní v účtovnom období podarí dosiahnuť vyššie ročné zhodnotenie týchto prostriedkov ako sa pôvodne predpokladalo, teda ako pri kalkulácii dôchodku poisťovňa počítala, môžeme hovoriť o akomsi „nadvýnose“ – v anuitnej novele ho označujeme ako prebytok z výnosov.

Koľko budú poisťovne prerozdeľovať?

Anuitná novela zaväzuje poisťovne rozdeliť medzi poistených minimálne 90 % z prebytku z výnosov, teda z nášho „nadvýnosu“. Z pôvodne navrhovaných 80 %, na ktorých sa po vzájomnej diskusii zhodla nadrezortná pracovná skupina, ktorá celú anuitnú novelu pripravovala, sa toto percento v procese schvaľovania zmenilo prostredníctvom poslaneckého pozmeňujúceho návrhu na 90 %. Jednotný „vzorec“ na určenie správneho percenta neexistuje ani v iných európskych krajinách, kde sa toto percento pohybuje od približne 50 % do 95 %. Samotné dôchodky, ktoré budú v II. pilieri vyplácané poisťovňami, sú relatívne unifikované produkty. Pri nastavení spodnej hranice na 90 % z prebytku z výnosov, ktorý musí byť rozdelený poisteným, poisťovní ešte ostáva priestor na zvolenie si vlastnej stratégie, ktorá môže do určitej obmedzenej miery poslúžiť na zlepšenie konkurenčnej pozície danej poisťovne. Nikto totiž poisťovní nezakazuje rozdeľovať 100 %, čím môže pri abstrahovaní od iných parametrov doživotných dôchodkov „prekonať“ inú poisťovňu, ktorá napr. poisteným vypláca len minimálnych 90 % podielu na prebytku z výnosov.

Veľmi dôležité je uvedomiť si, že na podiely na prebytkoch nevzniká poisteným automatický nárok (pokiaľ je zhodnotenie nižšie než percento, s ktorým poisťovňa ráta pri kalkulácii dôchodku, tak žiadny prebytok neexistuje, tzn. nič navyše sa nevypláca). Rovnako v prípade, že sa nepodarí technické rezervy poisťovní zhodnotiť ani vo výške percenta použitého pri kalkulácii dôchodku, znáša tento rozdiel len poisťovňa, tzn. takýto záporný rozdiel nie je „rozdelený“ medzi poistených tak, ako sa to robí s „nadvýnosom“.

Pre ilustráciu si uveďme pár jednoduchých príkladov:

- Poisťovňa pri kalkulácii výšky dôchodku sporiteľa ráta s tým, že prostriedky zaplatené ako jednorazové poistné a prevedené z dôchodkovej správovskej spoločnosti bude zhodnocovať na úrovni technickej úrokovej miery a teda 1,9 % p.a.. Samotná výška sumy jednorazového poistného pre tieto príklady nie je dôležitá.
- Nech sa poisťovní v prvom roku podarí dosiahnuť zhodnotenie 2,5 % p.a.. V takomto prípade minimálne 90 % z prebytku musí vyplatiť poberateľovi dôchodku. Prebytok je pri tom $2,5 - 1,9 = 0,6$ %, z čoho 90 % o je 0,54 % . To znamená, že poisťovňa vyplatí 1,9 % dôchodcovi priamo v dôchodku (sú zakalkulované v dôchodku

od začiatku jeho výplaty) a ďalších minimálne 0,54 % mu vyplatí v podobe prebytku. T.j. z celkového výnosu 2,5 % dôchodcovi vyplatí 2,44 %.

- Spomeňme však aj opačný prípad. Nech sa poisťovni v 2. roku podarí dosiahnuť výnos iba 1,8 %. Dôchodcovi však pri výpočte dôchodku doživotne garantovala 1,9 % (opäť pripomenieme, že toto percento je zakalkulované už vo výške dôchodku od začiatku jeho výplaty). To znamená, že stratu $1,9 - 1,8 = 0,1$ % nesie len poisťovňa.

Aký veľký podiel dôchodca dostane?

Už vieme, koľko z „nadvýnosu“ musí poisťovňa minimálne vyplatiť všetkým poisteným. Ako však určí, koľko vyplatí konkrétnemu poistenému? Jednoducho. Poisťovňa bude vyplácať dôchodky z II. piliera určitej skupine poistených. Súčet ich mesačných dôchodkov je východiskovou hodnotou pre výpočet podielu jednotlivca. Podiel jedného poisteného na prebytku z výnosov z umiestnenia technických rezerv bude zodpovedať podielu jeho dôchodku k sume, ktorú poisťovňa mesačne vyplatí všetkým jej poisteným – poberateľom dôchodkov z II. piliera.

Jednoduchý príklad – poisťovňa mesačne vypláca všetkým dôchodcom spolu 100 tisíc eur mesačne. Pán Emil Starý poberá od poisťovne doživotný dôchodok vo výške 100 eur. Jeho podiel na prebytku z výnosov z umiestnenia technických rezerv bude 1/1000, samozrejme za predpokladu, že poisťovňa technické rezervy zhodnotí lepšie, ako pri výpočte dôchodku predpokladala – teda ak nejaký „nadvýnos“ vznikne.

Ako dôchodca dostane svoj podiel na prebytku?

Podiel na prebytku z výnosov z umiestnenia technických rezerv následne môže byť dôchodcovi vyplatený dvomi spôsobmi. Pri prvom spôsobe sa podiel jednotlivca na „nadvýnose“ vyplatí jednorazovo. Bude tak mať podobu akéhosi „trinásteho dôchodku“ a bude vyplatený spolu s riadnym mesačným dôchodkom. Druhým spôsobom je postupné vyplácanie podielu na „nadvýnose“ mesačne priamo v dôchodku. V tomto prípade dochádza k úprave výšky mesačného dôchodku – jeho navýšeniu. Vzhľadom na rôzne dôsledky oboch spôsobov na riadenie likvidity poisťovne, je na jej rozhodnutí, ktorý spôsob si vyberie (môže ponúkať aj oba spôsoby súčasne a dať tak poistenému právo vybrať si ten spôsob, ktorý mu bude vyhovovať viac).

Ďalšie zo série článkov *anuitná novela*

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy

Odkazy

- [Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.](#)
- [AXA d.s.s., a.s.](#)
- [NN dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.](#)
- [DSS Poštovej banky d.s.s., a.s.](#)
- [VÚB Generali d.s.s., a.s.](#)
- [Asociácia dôchodkových správcovských spoločností](#)
- [Sociálna poisťovňa](#)
- [Národná banka Slovenska](#)
- [Virtuálna dôchodková správcovská spoločnosť "Virtuálna, d.s.s., a.s."](#)
- [Manažér úspor](#)

Ako postupovať, ak chcem dôchodok z II. piliera?

Autor:
Mgr. Juraj Cenker

Sporíte si na dôchodok z II. pilieri? Dovršíli ste dôchodkový vek? Alebo uvažujete o predčasnom starobnom dôchodku? Chceli by ste požiadať o dôchodok z II. piliera, ale nevíete ako na to? Ak ste si odpovedali na predchádzajúce otázky kladne, nasledujúce riadky by Vás mohli zaujímať.

Zatiaľ čo väčšina z nás si v II. pilieri „iba“ sporí, prvých niekoľko tisíc sporiteľov môže už tento rok premeniť svoje úspory v dôchodkovej správcovskej spoločnosti (DSS) na svoj dôchodok z II. piliera. Ak aj Vy patríte medzi prvé lastovičky, ktorých sa bude výplata dôchodkov z II. piliera týkať, zbystrite svoju pozornosť.

Kedy môžem požiadať o dôchodok z II. piliera?

Na starobný dôchodok z II. piliera máte nárok od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕšite dôchodkový vek. Požiadať oň môžete 60 dní pred dovŕšením dôchodkového veku. Ak sa rozhodnete čerpať svoje úspory z II. piliera predčasne, požiadať o predčasný starobný dôchodok z II. piliera môžete najskôr dva roky pred dovŕšením dôchodkového veku. Podmienkou poberania predčasného starobného dôchodku z II. piliera je poberanie predčasného starobného dôchodku samostatne z I. piliera alebo v úhrne s predčasným starobným dôchodkom z II. piliera v sume vyššej ako 1,2 - násobok sumy životného minima. Na rozdiel od starobného dôchodku z II. piliera, pri predčasnom starobnom dôchodku z II. platí, že sa Vám môže začať vyplácať len vtedy, ak budete poberať aj predčasný starobný dôchodok z I. piliera.

Kde môžem podať svoju žiadosť?

O dôchodok z II. piliera môžete požiadať v Sociálnej poisťovni alebo vo Vašej DSS. Ak chcete žiadať o predčasný starobný dôchodok z II. piliera a ešte nepoberáte predčasný starobný dôchodok z I. piliera, o tento dôchodok môžete požiadať len v Sociálnej poisťovni. Ak sa rozhodnete požiadať o dôchodok z II. piliera v Sociálnej poisťovni, treba tak urobiť v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta Vášho trvalého pobytu. Existujú samozrejme aj výnimky, napr. ak nemáte na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. V takomto prípade podávate žiadosť v ústredí Sociálnej poisťovne. Pre DSS uvedené regionálne obmedzenia neplatia – môžete si zvoliť ľubovoľné miesto z jej distribučnej siete, tak ako Vám to najviac vyhovuje. Podať si žiadosť o dôchodok z II. piliera v Sociálnej poisťovni, môže byť pre Vás výhodnejšie napríklad naopak vtedy, ak chcete spolu so žiadosťou o dôchodok z II. piliera podať aj žiadosť o dôchodok z I. piliera.

Čo nasleduje potom ako podám žiadosť?

Po overení, že spĺňate podmienky na výplatu starobného, resp. predčasného starobného dôchodku z II. piliera, nasleduje tzv. „zmrazenie“ Vašich úspor v DSS. Uvedené v praxi znamená, že Vaša DSS vystaví elektronické potvrdenie (certifikát) o výške Vašich úspor a Vaše úspory v DSS nebudú nasledovných 30 kalendárnych dní podliehať žiadnym zmenám - nebudú sa môcť znehodnotiť, ale ani zhodnotiť a DSS Vám počas tohto obdobia nebude môcť účtovať odplatu za správu majetku.

Pokiaľ si vo svojej žiadosti neurčíte neskorší dátum, pokyn na „zmrazenie“ Vašich úspor v DSS nasleduje ihneď potom, ako sa preukáže, že spĺňate podmienky na výplatu starobného, resp. predčasného starobného dôchodku z II. piliera. Na tretí pracovný deň nasledujúci po dni, v ktorom bol pokyn na zmrazenie prostriedkov zadaný, zmrazí DSS Vaše úspory. Ihneď potom Vám bude na mieru vyhotovený ponukový list s ponukami tých dôchodkov z II. piliera, na ktorých výplatu spĺňate podmienky. Ponukový list obsahuje

ponuky od všetkých životných poisťovní a všetkých DSS, ktoré Vám ponuku na výplatu dôchodku z II. piliera vyhotovili. Súčasťou ponukového listu je aj informačný balíček – opäť ušitý na mieru, aby ste dostali všetky informácie, ktoré sú pre Vás dôležité a zároveň nemuseli študovať hrbu papierov, ktoré sa Vás netýkajú. Ponukový list Vám vyhotoví Sociálna poisťovňa a najneskôr nasledujúci pracovný deň Vám bude aj zaslaný. V žiadosti o dôchodok z II. piliera si pritom môžete určiť spôsob jeho zaslania – listinne alebo elektronicke. Platnosť ponúk je 30 kalendárnych dní a bude vyznačená na ponukovom liste. Ak si z daných ponúk vyberiete, kontaktujte príslušnú poisťovňu (a/alebo DSS) a dohodnite si s ňou uzatvorenie zmluvy, na základe ktorej sa Vám bude dôchodok z II. piliera vyplácať. Kontaktné údaje nájdete vo Vašom ponukovom liste. V prípade, že by ste si z predložených ponúk počas ich platnosti žiadnu nevybrali, o dôchodok môžete bezplatne požiadať kedykoľvek neskôr. Pamätajte však, že počas platnosti ponúk (t.j. 30 kalendárnych dní) sú Vaše úspory „zmrazené“ a teda sa nemôžu zhodnocovať. Zväzťe preto frekvenciu žiadania o dôchodok.

Sú ponuky, ktoré dostanem od životných poisťovní záväzné?

Platnosť ponúk uvedených v ponukovom liste je 30 kalendárnych dní. Ak si počas týchto 30 dní z uvedených ponúk vyberiete ponuku konkrétnej poisťovne, tá je povinná s Vami uzatvoriť zmluvu, v ktorej sa Vám zaviazá vyplácať dôchodok presne vo výške uvedenej v ponukovom liste. Garancia v podobe záväznosti ponúk je možná práve vďaka tomu, že Vaše úspory v DSS sú počas platnosti ponúk „zmrazené“.

Nebolo tomu však vždy tak. Pôvodný zákon o starobnom dôchodkovom sporení predpokladal pomerne komplikovaný a časovo náročný proces, ktorý so žiadaným centrálnym vyhotovením záväzných ponúk od všetkých životných poisťovní nepočítal. Sporiteľ si mal sám, ľudovo povedané „obehať“ všetky životné poisťovne, zistiť si ich orientačné ponuky, vzájomne ich porovnať, uzatvoriť s vybranou životnou poisťovňou najskôr zmluvu o budúcej zmluve o vyplácaní dôchodku a následne ďalšiu zmluvu o vyplácaní dôchodku. Až v tejto druhej zmluve sa poisťovňa mala zaviazat' k výplatu dôchodku v konkrétnej výške a to až potom, čo by sporiteľove úspory previedla jeho DSS do danej poisťovne. Sporiteľ nemal mať k dispozícii žiadnu možnosť porovnania záväzných ponúk ako ani 30 dní na rozmyslenie a nedostal by ani žiadne ponukové listy s ponukami a informáciami šitými na mieru pre každého jedného sporiteľa.

Práve odstránenie tohto významného nedostatku pôvodnej právnej úpravy považujem osobne za jeden z najväčších prínosov poslednej novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení (tzv. anuitnej novely). Uvedené sa podarilo dosiahnuť zavedením centrálného informačného ponukového systému (CIPS), prostredníctvom ktorého v reálnom čase komunikujú všetky subjekty zapojené do výplaty dôchodkov z II. piliera – t.j. primárne životné poisťovne, dôchodkové správčenské spoločnosti a Sociálna poisťovňa. Vďaka CIPS môže byť Vaša žiadosť o dôchodok z II. piliera podaná v DSS instantne vyhodnotená s využitím informácií od Sociálnej poisťovne. Prostredníctvom CIPS dostanú všetky životné poisťovne zapojené do výplaty dôchodkov z II. piliera všetky potrebné informácie na to, aby mohli ihneď sporiteľovi vyhotoviť záväzné ponuky dôchodkov platné počas 30 kalendárnych dní. Vďaka CIPS dochádza k predpokladu významného zníženia informačnej asymetrie medzi komerčnými subjektmi a sporiteľom a vďaka zvýšenej transparentnosti celého procesu žiadania o dôchodok a predkladania ponúk aj k posilneniu konkurenčného prostredia a zvýšeniu šancí na získanie vyššieho dôchodku z II. piliera.

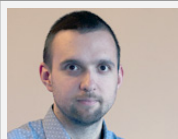
Kde môžem získať viac informácií?

Možností, ako získať informácie a výplatu dôchodkov z II. piliera, je viacero. Okrem všeobecných informácií dostupných na webových sídlach spoločností ponúkajúcich dôchodky z II. piliera, nájdete informácie aj na webe Sociálnej poisťovne (www.socpoist.sk) a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (www.employment.gov.sk). Bližšie informácie môže sporiteľ získať aj z informačného balíčka pripraveného Ministerstvom práce. Stiahnuť sa dá z webového sídla ľubovoľnej DSS, Sociálnej poisťovne, ale aj Ministerstva práce. Ak preferujete tlačenú podobu, môžete o jeho bezplatné zaslanie požiadať Vašu DSS, prípadne si ho vyzdvihnúť priamo v DSS alebo Sociálnej poisťovni. Okrem praktických informácií, súvisiacich s Vašou žiadosťou o dôchodok z II. piliera, v ňom nájdete napríklad aj porovnanie všetkých dôchodkov vyplácaných z II. piliera, podmienky, ktoré je potrebné splniť, ak chcete daný dôchodok poberať, ilustračné príklady, ale napríklad aj to, ako je to s dedením v II. pilieri. Ak Vám na Vašom dôchodku z II. piliera záleží, oplatí sa ho prečítať.

Ďalšie zo série článkov *anuitná novela*

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy

Čo sa stane, ak som si v II. pilieri nasporel málo peňazí?

Autor:
Ing. Matej Grečo

Dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia (II. pilier) by mal spolu s dôchodkom zo Sociálnej poisťovne (I. pilier) zabezpečiť pre dôchodcu adekvátny **doživotný príjem** v starobe. Pri tvorbe anuitnej novely sa preto kladol hlavný dôraz na vyplácanie doživotného dôchodku. Čo sa však stane, ak si sporiteľ na svojom osobnom dôchodkovom účte nenasporil dostatok finančných prostriedkov, aby mu aspoň jedna poisťovňa ponúkla doživotný dôchodok? Pre takéhoto sporiteľa je pripravený špecifický režim vyplácania dôchodku – režim „**malá nasporená suma**“.

Je dôležité uvedomiť si, že režim malá nasporená suma bude v prvom roku vyplácania dôchodkov pravdepodobne častým spôsobom výplaty dôchodkov z II. piliera. Dôvodom je najmä **krátka doba** sporenia a s ňou súvisiace nízke nasporené sumy na osobných dôchodkových účtoch sporiteľov. Už samotných 10 rokov existencie II. piliera je, vzhľadom na **dlhodobý horizont dôchodkového sporenia**, minimum. Mnoho sporiteľov, ktorým budú môcť byť prvé dôchodky vyplácané od 1.1. 2015, si však nenasporilo ani 10 rokov a nebolo by ekonomicky efektívne im vyplácať doživotné dôchodok napr. vo výške 1 euro. Režim malá nasporená suma sa snaží zabezpečiť vyplácanie dôchodku vo výške, ktorú si určí sám trh (viac o výške dôchodku nižšie) počas čo možno najdlhšieho obdobia. Tento režim tak okrem iného zabezpečí aj to, že k svojim prostriedkom z II. piliera sa dostanú všetci sporitelia bez ohľadu na to, ako dlho si sporili a koľko peňazí majú na svojich osobných dôchodkových účtoch nasporené.

Ako sa sporiteľ dozvie, že jeho úspory nepostačujú na zakúpenie doživotného dôchodku?

Všetci sporitelia, ktorí budú žiadať o dôchodok z II. piliera (či už on budú žiadať v Sociálnej poisťovni alebo vo svojej dôchodkovej správčenskej spoločnosti) dostanú poštou a/alebo elektronicke **tzv. ponukový list**. Na tomto dokumente budú mať **všetky ponuky dôchodkov**, ktoré im spoločnosti vyplácajúce dôchodky z II. piliera za ich nasporenú sumu ponúkajú. To znamená, že ak si sporiteľ nenasporil na svojom osobnom dôchodkovom účte dostatok prostriedkov na to, aby mu aspoň jedna z poisťovní ponúkla výplatu doživotného dôchodku, dozvie sa to z ponukového listu. Na ponukovom liste si nájde oznámenie o tejto skutočnosti a priamo aj ponuky dôchodkov v režime malá nasporená suma.

Od koho bude sporiteľ dostávať dôchodok v režime malá nasporená suma?

Subjekty vyplácajúce dôchodky v režime malá nasporená suma sú také isté, ako pri ostatných dôchodok z II. piliera – poisťovne a DSS. Poisťovne môžu pre tento režim ponúkať dočasný dôchodok a DSS programový výber. Obidve formy výplaty však majú v tomto režime svoje špecifiká, ktoré si popíšeme nižšie. Ak v čase, v ktorom sporiteľ žiada o dôchodok z II. piliera, žiadna z poisťovní neponúka dočasný dôchodok v režime malá nasporená suma a taktiež mu žiadna dôchodková správčovská spoločnosť (DSS) neponúka programový výber v tomto režime (aj napriek tomu, že nedostal ponuky na doživotný dôchodok), DSS, v ktorej si sporiteľ sporí je **povinná poskytnúť** mu vyplácanie programového výberu v režime malá nasporená suma. Aj túto skutočnosť sa sporiteľ dozvie z ponukového listu.

V akej výške bude dôchodok v režime malej nasporenej sumy a ako dlho ho budem poberať?

Každá z poisťovní zapojených do výplaty dôchodkov z II. piliera ponúkajúca doživotný dôchodok, bude tento dôchodok vyplácať od určitej **minimálnej mesačnej sumy**. Všetky poisťovne vyplácajúce dôchodky z II. piliera zaznamenajú túto hodnotu do centrálného informačného ponukového systému (CIPS). Tento systém bude okrem iného primárne slúžiť na sprostredkovanie dôchodkov pre sporiteľov v II. pilieri. CIPS zo všetkých zaznamenaných hodnôt od poisťovní vyberie **prostrednú hodnotu – medián**, ktorý bude predstavovať maximálnu výšku mesačného dôchodku v režime malá nasporená suma (či už pri programovom výbere alebo dočasnom dôchodku v tomto režime).

Túto hodnotu Sociálna poisťovňa každoročne k 1. januáru určí a zverejní na svojej internetovej stránke. Počas vyplácania dôchodku v režime malá nasporená suma sa výška dohodnutého dôchodku nemení.

V prípade dočasného dôchodku v režime malá nasporená suma sporiteľ uvidí dĺžku obdobia výplaty priamo v ponukovom liste. Tá bude závisieť od výšky jeho nasporenej sumy a od maximálnej výšky mesačného dôchodku vyplácaného v tomto režime.

Keďže pri programovom výbere v režime malá nasporená suma sporiteľove prostriedky zostávajú v dôchodkovom fonde v DSS, hodnota jeho úspor sa v závislosti od zhodnotenia dôchodkového fondu každodenne mení. Z tohto dôvodu DSS **nevie zmluvne garantovať dĺžku obdobia výplaty**. Programový výber v režime malá nasporená suma sa teda bude vyplácať poberateľovi dovtedy, kým sa úspory na jeho osobnom dôchodkovom účte nevyčerpajú.

Aké sú hlavné rozdiely medzi programovým výberom a dočasným dôchodkom v režime malá nasporená suma?

Prvou možnosťou je **programový výber v režime malá nasporená suma**. Ide o špecifickú formu programového výberu. Pri tejto forme výplaty dôchodku zostávajú sporiteľove nasporené prostriedky v DSS, s ktorou si dohodne vyplácanie programového výberu v tomto režime. DSS bude potom sporiteľovi vyplácať dôchodok z jeho osobného dôchodkového účtu za vopred dohodnutých podmienok. Tento dôchodok bude sporiteľovi vyplácaný až dovtedy, kým sa všetky prostriedky na jeho osobnom dôchodkovom účte nevyčerpajú. Výhodou programového výberu v režime malá nasporená suma je aj to, že prostriedky zostávajú počas celej doby vyplácania na osobnom dôchodkovom účte sporiteľa - v prípade jeho smrti **sú nevyčerpané prostriedky predmetom dedenia**.

Pre lepšie pochopenie tejto formy výplaty si uvedme jednoduchý príklad:

Pán Martin sa rozhodol požiadať o dôchodok z II. piliera. Na svojom osobnom dôchodkovom účte v DSS má nasporenú sumu vo výške 1000 €. Táto suma nepostačuje na to, aby mu niektorá z poisťovní ponúkla výplatu doživotného dôchodku. Sociálna poisťovňa mu preto zašle ponukový list so zoznamom DSS, ktoré ponúkajú vyplácanie programového výberu v režime malá nasporená suma. Na základe týchto ponúk si pán Martin zvolí jednu z DSS z ponukového listu a uzavrie s ňou dohodu o vyplácaní dôchodku programovým výberom. V tejto dohode sa táto DSS zaviazá pánovi Martinovi vyplácať dôchodok vo výške 10 € mesačne. Táto suma sa pánovi Martinovi bude vyplácať dovtedy, pokiaľ sa prostriedky na jeho osobnom dôchodkovom účte úplne nevyčerpajú. Dĺžka obdobia výplaty bude závisieť aj od zhodnotenia dôchodkového fondu počas doby vyplácania tohto dôchodku. Pokiaľ by pán Martin zomrel skôr, ako mu bude celá nasporená suma vyplatená, nevyplatené prostriedky sú predmetom dedenia.

Druhou možnosťou je **dočasný dôchodok v režime malá nasporená suma**. Ide o poistný produkt - táto forma výplaty je ponúkaná poisťovňami a sporiteľ si ju môže vybrať len vtedy, ak mu ju nejaká z poisťovní, ktoré sú zapojené do výplaty dôchodkov z II. piliera, ponúkla v ponukovom liste. Na základe výšky sporiteľovej nasporenej sumy, mesačnej sumy jeho dôchodku a jeho veku sa určí dĺžka obdobia vyplácania tohto dôchodku. Rozdielom oproti programovému výberu v režime malá nasporená suma je, že si sporiteľ za všetky nasporené prostriedky na svojom osobnom dôchodkovom účte zakúpi od životnej poisťovne službu – vyplácanie dôchodku počas určeného obdobia. Preto v prípade smrti poberateľa dôchodku pred uplynutím tohto obdobia výplaty, k **dedeniu nedochádza**. V prípade rovnakej výšky nasporenej sumy aj mesačne vyplácaného dôchodku sa však nemožnosť dedenia môže **pozitívne prejavíť v dlhšom období vyplácania** tohto dôchodku oproti programovému výberu v režime malá nasporená suma.

Ilustračný príklad:

Pani Lucia sa rozhodla požiadať o dôchodok z II. piliera. Na svojom osobnom dôchodkovom účte v DSS má nasporenú sumu vo výške 1000 €. Žiadna z poisťovní jej za túto sumu neponúkla doživotný dôchodok. Pani Lucia preto dostala ponukový list s ponukami dôchodkov v režime malá nasporená suma. Na základe týchto ponúk si pani Lucia zvolí dočasný dôchodok v režime malá nasporená suma. S vybranou poisťovňou uzatvorí zmluvu o poistení dôchodku. Tá sa jej zaviazá vyplácať dôchodok mesačne vo výške 10 € počas nasledujúcich deviatich rokov. V prípade, že by pani Lucia zomrela v období, počas ktorého mala dohodnutú výplatu tohto dôchodku, k dedeniu majetku nedochádza.

Ďalšie zo série článkov *anuitná novela*

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy

V tejto kategórii sa nenachádzajú žiadne správy